

ZPRÁVODAJ

53. JIRÁSKOVA HRONOVA

NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ POŘÁDANÁ
V RÁMCI FESTIVALU ZÁJMOVÉ UMĚLECKÉ ČINNOSTI 1983
NA POČEST 35. VÝROČÍ VÍTĚZNÉHO ÚNORA A LIDOVÝCH MILICÍ.

Schodiště do Jiráskova divadla skýtá v těchto přehlídkových dnech stále stejný obraz. Není okamžiku, aby zelo prázdnotou, neboť se na něm tradičně odehrávají veškerá vítání hostujících souborů a samozřejmě také slouží svému účelu - coby vstup do hlediště divadla, které bývá vždy tradičně beznadějně vyprodáno a na desítky žadatelů se prostě vstupenky nedostanou.

NAŠE RECENZE

Dva oříšky pro Roháče

„Ach jo... Jan Roháč... Prokletí Roháči...“. To není jen extravaganční povzdech recenzenta nad tím, jak začít stať o představení jedné z Jiráskových her, to je skutečný povzdech nad tím, jak se v mnohém vůbec vypořádat s Mistrovým odkazem.

Příznějme předem, že tento Jiráskův text klade před dramaturga i režiséra už v samotné přípravě nemálo nástrah. Především v tom, jak se vyrovnat ne-

jenom s množstvím historických informací, v textu obsažených, ale i v tom, jakým způsobem se postavit k textu samotnému, aby zůstal zachován základní dramaturgický nerv hry, aby uvedení tohoto titulu uchovalo svoji odpovědnost, nejenom historickou a historizující.

Znovu se vrátím k počátečnímu povzdechu. Nepíše se to ležko. Konec konců ani jednání od-

Pokračování na str. 3

roven závazkem pro současné amatérské divadlo, pro každý angažující se soubor i pro každého poctivého jednotlivce. Stovky a tisíce nadšených lidí dávají svůj volný čas do služeb společnosti. Dokáží ve svých souborech naplňovat své zájmy a záliby, jejich láska k divadlu jim dává poznat nefalšovanou krásu činnosti práce a optimistický pocit opravdové radosti ze života. V tom je nejen síla, ale i záruka rozmachu i přirozené perspektivy amatérského divadla. V takovéto čestné službě komunistické straně, dělnické třídě a socialistickému státu tkví i perspektiva budoucích Jiráskových Hronovů, z ní také pramení veliký vliv amatérského divadla v oblasti zájmové umělecké činnosti. Působí nejen svými pokrokovými tradicemi, ale socialisticky orientovaným obsahem své práce a velkou diváckou podporou. Proto je příznač-

Pokračování na str. 2

Zasedli v hledišti

Včerejšího slavnostního zahájení 53. Jiráskova Hronova se zúčastnila řada významných hostů, kteří potom zhlédli v Jiráskově divadle představení „Jan Roháč“: Vítězslav Tondl, zástupce MK ČSR a řed. ÚKVC Praha; dr. Vladimír Blaho, zástupce ministerstva kultury SSR; Radek Bartoník, zástupce SČDU; dr. Milan Kyška, předseda SČDO; Jan Klapka, zástupce ČUV SČSP; František Hašek, tajemník KV KSČ; dr. Jan Pravda, místopředseda VČKNV; Jan Joneš, předseda KOR; Václav Dohnal, vedoucí tajemník OV KSČ; RSDr. Zdeněk Košvanec, místopředseda ONV; Milan Krejsek, předseda OOR; ing. Radomír Marek, předseda MěstV KSČ a další představitelé politického, veřejného a kulturního života.

DNEŠNÍ PROGRAM 53. JH

9.00 Pohovor odborné komise s DS Hronov
9.00 Diskusní kluby
10.00 Uvítání zahraničních delegátů
13.00 Setkání Středočechů
13.30 Schůze OŠ
16.30 DS Hrádek n. N. - Ostře sledované vlaky
16.30 IRIS OKD Praha - Jak princezna hádala
18.30 Vítání DS Poděbrady
19.30 DS Hrádek n. N. - Ostře sledované vlaky
21.00 Taneční zábava
21.15 Film: Hrátky s čertem
21.30 Beseda s DS Hrádek n. N.

Klub JD
ZŠ
MěstNV
Slávie
Klub JD
JD
park AJ
schodiště JD
JD
Slávie
park AJ
Klub JD

2/83

STŘÍPKY ze zákulisí

DALŠÍ TITUL

Městu Hronov bylo v roce 1980 propůjčeno státní vyznamenání Za zásluhy o výstavbu. Letos na jaře přibýlo na konto Jiráskova rodiště další ocenění - Hronov obdržel za dosažené výsledky v ochraně státní hranice titul „Vzorné hraničářské město“.

1090 OBSAZENÝCH ŽIDLÍ

Právě takovou okamžitou kapacitu mají veškerá restaurační zařízení Restaurací a Potravin Náchod a Jednoty Hronov, která slouží v průběhu letošního Jiráskova Hronova jako občerstvovací stanice, v nichž pocho-pitelně dochází k značné cirkulaci hostů a tím i zvyšování zmíněné kapacity.

RÍZNĚ OD PODLAHY

Různá dechovka SZK ROH Náchod tvořila kolorit včerejšímu slavnostnímu zahájení 53. Jiráskova Hronova. Tento orchestr jezdí na hronovskou přehlídku pravidelně a při zahajovacích ceremoniálech se většinou střídá s kolegy z Červeného Kostelce. Aby tóny dechovky nezněly falešně, absolvovali její členové ještě v pátek večer generální zkoušku, neboť po dovolených se mohla „forma“ ztratit. V sobotu však hráli pod dirigentskou taktovkou Jiřího Wagenknechta a Bohuslava Solničky opravdu od podlahy.

DO NITRA PEVNOSTI

V poslední den letošního národní přehlídky je pro zahraniční účastníky připraven jistě atraktivní výlet na nedalekou pevnost Dobrošov, jejíž katakomby si za doprovodu průvodce a tlumočnicků prohlédnou, a poté by měli besedovat s akreditovanými novináři.

BERMUDSKÝ TROJÚHELNÍK

Jistě by se každý vzdělaný čtenář vědecko-fantastické literatury podivil nad tímto titulem v Hronově. Bermudský trojúhelník, proslulý mizením lodí, letadel a osob je přece tolik kilometrů vzdálený. A přesto přese všechno. Stačí si sednout do „Stovky“ a pozorovat přichozí. Kolik jich tam jenom vejde. A jak málo, vlastně vůbec nikdo, nevyjde vůbec ven. Mizejí ti lidé nebo kam se ztrácejí. Zdá se, že věda má o záhadu víc.

PĚT ROHÁČŮ

Jiráskův Jan Roháč se hrál naposled na JH před třemi lety. V roce 1980 ho na hronovské scéně uvedl soubor z Meziměstí v jednom večeru s Jiráskovým Janem Husem, v interpretaci souboru ze Svitav. Před tím byl hrán ještě třikrát - v roce 1934, 1951 a 1961. Takže tento titul slaví právě letos své jubilejní páté uvedení na Jiráskově Hronově.

Každý den ve 13.30 hodin se sejdou členové organizačního štábu 53. Jiráskova Hronova, aby za řízení předsedy RSDr. Zdeňka Košvance projednali operativní záležitosti, jejichž společným cílem je hladký, bezproblémový chod letošního národní přehlídky.

ZE SLAVNOSTNÍHO PROJEVU DR. JANA PRAVDY

REVOLUČNÍ TRADICE DIVADLA

Dokončení ze str. 1

né, že Jiráskův Hronov již není jedinou přehlídkou amatérského divadla.

Také zde se realizují myšlenky XVI. sjezdu naší strany, která orientovala kulturu na rozvoj socialistického způsobu života. A tak od našeho profesionálního i amatérského divadla je právem požadováno, aby se hodnotnou uměleckou tvorbou vyslovovalo nejen ke světu kolem nás, ale i k problémům naší planety!

Hronovská přehlídka uzavírá vždy jednu sezónu amatérského divadla. Samotný život ukazuje, že přes určité dopady rozvoje zejména masových sdělovacích prostředků je amatérské divadlo nezastupitelné, že jej nelze nahradit, natož likvidovat.

Žije všude tam, kde jsou lidé, kteří mají divadlo rádi, kte-

ří se mu chtějí věnovat, a kde se jim dostává pomoci a podpory. Právě nadcházející dva roky mu dávají mimořádnou příležitost uplatnit své socialistické, vlastenecké sepětí s naší zemí a lidem. V příštím roce si budeme připomínat 40. výročí Slovenského národního povstání a v roce 1985 40. výročí osvobození naší vlasti Sovětskou armádou. Široká fronta dobrovolných i profesionálních pracovníků umění i kultury přijme tato výročí jako výzvu k rozvoji své tvůrčí práce.

Věřme, že na tomto dnes zahájeném JH budeme svědky vynikajících uměleckých výkonů v dobrých inscenacích, kvalitně vedených vzdělávacích programech - zkrátka, Jiráskův Hronov i ve svém 53. ročníku zůstane mladým, živým, prospěšným a podnětným.

SEVEROČESKÝ KRAJ

V ŽATCI ŠLO O NOMINACI

Již v minulém roce se osvědčila praxe dvou fází průběhu přehlídky. I v letošním roce se podařilo realizovat tuto náročnou formu. První fáze měla charakter výběrové soutěže a probíhala v období od 1. října do 31. ledna 1983. Krajská porota zhlédla v tomto období 16 inscenací.

Většina inscenací byla hrána soubory, patřícími ke „krajsky sledovaným divadelním souborům“, soutěž však dala možnost i souborům, do této skupiny nezahrnutým, které se vzhledem ke kvalitě své inscenace ucházely o zařazení. Každé představení bylo se souborem rozebráno a hodnoceno, písemné hodnocení pak zasláno porotě na Krajské kulturní středisko. Na základě tohoto hodnocení krajská porota vypracovala návrh dramaturgické skladby XIV.

krajské přehlídky - jejího vyvrcholení v Žatci.

Soutěžní fáze měla dobrou úroveň, po stránce dramaturgické se nevyskytl ani jeden soubor, který by inscenoval nevhodný nebo plytký text. Ve všech inscenacích ukazuje zpracování na poučenost amatérských režisérů i herců, kladně se promítla metodická pomoc, kterou v typech cyklických školení amatér. režisérům a hercům v minulém roce poskytlo krajské kulturní středisko a některá okresní kulturní střediska našeho kraje.

Realizace vyvrcholení letošního krajské přehlídky amatérských divadelních souborů si vyžádala náročnou a odpovědnou přípravu. Program přehlídky byl stanoven tak, aby se stala dílnou a školou pro amatérské divadelníky našeho kraje. Byly připra-

DELEGÁTI Z ŠESTI ZEMÍ

Ve včerejších „Střípcích ze zákulisí“ jsme stručně informovali o očekávaném příjezdu zahraničních hostů a zde jsou jejich vizitky:

NDR - Christina Rosenthalová, odborná vedoucí pracovnice amatérského a loutkového divadla na Ústřední lidové škole umění při Ústředním domě pro kulturní činnost v NDR, diplomovaná divadelní vědkyně.

PLR - Jolanta Maslowska, odborná pracovnice - redaktorka Ústředního metodického střediska pro šíření kultury v PLR ve Varšavě.

NSR - Kurt Viehmann, režisér a herec amatérského divadla v Rosenheimu, člen výboru Svazu lidového divadla v Bavorsku. **Rakousko** - Mag. Irene Turinová, předsedkyně Zemského svazu amatérského divadla v Tyrolsku; Geraldine Krausová, tisková referentka Zemského svazu amatérského a školního divadla ve Štýrsku.

Dnes se očekává ještě příjezd dvouleté sovětské delegace a ve čtvrtek by pak měla do Hronova dorazit anglická delegace.

SESTAVY KLUBŮ

Společné diskusní kluby jsou letos organizovány pouze dva - ve středu a v sobotu. Jinak budou účastníci rozděleni do čtyř barevně odlišených skupin vždy po dvou krajích, jejichž sestava vypadá následovně: A (oranžová barva - Středočeský a Severomoravský kraj; B (zelená) - Jihočeský a Jihomoravský kraj; C (červená) - Východočeský a Západočeský; D (modrá) - Praha a Severočeský kraj.

veny rozborové semináře, tématická beseda s diskusí s režisérem A. Moskalkem z Prahy na téma „Režie v oblasti divadla, filmu a televize“, beseda s hercem Divadla Na Vinohradech F. Hanusem, který působil v Severočeském kraji v Divadle KKD Teplice. Bylo připraveno inspirativní noční představení pro seminaristy (hostujícího souboru, hrajícího netradičním způsobem), byla připravena výstava o amatérské divadelní práci souborů kraje v minulých letech.

K příležitosti XIV. krajské přehlídky amatérských divadel souborů vydalo Krajské kulturní středisko v Ústí n. L. publikaci, obsahující hodnocení všech soutěžících představení s celkovou analýzou stavu současného amatérského divadla v kraji.

Pokračování na str. 3

Dva oříšky pro Roháče

Dokončení ze str. 1

borné komise po představení nebylo snadné. Je tady vůbec otázka hratelnosti. A z toho pramenícího požadavku jistě dramaturgické úpravy. Málo se hraje Jiráskův Roháč. Ale přesto přese všechno se k němu až již profesionální či amatérské divadlo stále vrací. Jakoby cítilo (ono divadlo) ten zmíněný dramatický nerv, ukrytý někde u dna samotného textu. Jistě je zásluhou amatérského divadelnictví, že zvolilo v průběhu Roku českého divadla právě tento titul. Aby ověřilo (a prokázalo) platnost odkazu A. Jiráka i v málo frekventovaných titulech. Je jistě zásluhou hronovského souboru, že se pustil do dramaturgické úpravy, která oprostuje původní Jiráskův text od zbytečné historizující zátěže a že se autoři této úpravy snažili vyhmátnout základní dramatické situace v Jiráskovi obsaženo provedení - a z něj tudíž i - nesrovnávejme tuto úpravu s úpravou souboru z Meziměstí, kterou mohli diváci vidět na JH

● SEVEROČESKÝ KRAJ ●

V Žatci šlo o nominaci

Dokončení ze str. 2

V dramaturgické skladbě přehlídky dominovaly inscenace české dramatiky v souvislosti se zaměřením na Rok českého divadla a s ohledem na soutěžní řád národní přehlídky „Jiráskův Hronov 1983“.

Závěrem je možno hodnotit XIV. krajskou přehlídku amatérských divadelních souborů velmi kladně.

Hrádek na amatérském vrcholu

Poprvé za dobu své patnáctileté existence se objevuje na Jiráskově Hronově divadelní soubor Kruh 10 z Hrádku nad Nisou. O rozhovor jsme požádali jeho režiséra PhDr. Jitku Stuchlíkovou.

● Co pro váš soubor znamená účast na JH s hrabalovskou inscenací?

„Shodou okolností byla v programu loňského Jiráskova Hronova inscenace Hrabalových - Nýltových Ostře sledovaných vlaků v provedení souboru z Karolinky. V semináři se hodně diskutovalo o tom, zda je tato předloha vůbec hratelná. My jsme ji tehdy obhajovali a tvrdili, že ano, protože už v té době jsme uvažovali, že ji budeme inscenovat. Proto považujeme za štěstí, že máme možnost po roce přispět naší inscenací do této diskuse a nabídnout jiné řešení než bylo karolinské. I když jsme si vědomi toho, že jistě i ono bude diskutabilní. Ale myslím, že je vždy zajímavé, je-li o čem diskutovat.“

před třemi roky, neboť jde o zcela jiný charakter divadelního provedení - a z něj tudíž i vyplývající úpravy. V zásadě lze konstatovat, že se hronovský soubor v rámci svých představení vypořádá s úpravou Jiráskova textu zcela zdařile.

I pokud můžeme hovořit o základní dramaturgicko režijní koncepci je všechno v pořádku. Problémy ale nastávají v realizaci samotné. A tady jsme u základních dvou oříšků pro „Roháče“.

Je to především otázka značné herecké nevyrovnanosti. Z inscenace zřetelně vystupují vcelku solidní herecké výkony (v rámci zvolené koncepce) hlavních představitelů (Roháč, Ptáček, Sigmund, - ale i Čapek), zatímco ostatní se jakoby matně ztrácejí v pouhém aranžovaném pohybu po daném prostoru. S tím nutně souvisí i otázka základního režijního pojetí a v důsledku pak i hereckého ztvárnění „velkých“ scén, tzv. ansámblůvek, kdy nejenom herci, ale i režie působí více než bezradně. Nutno přiznat, že řešení těchto problémů (respektive jejich překonání) nepomáhá ani vcelku důmyslná výprava, která pracuje pouze s řešením jevištního horizontu (a i to prakticky velmi jednoduše - gotický oblouk), a zcela opomíjí řešení základního půdorysu hracího prostoru.

Buď jak buď - přes všechnu snahu a zřetelně dobře odevzdanou práci hronovského souboru, se nad jejich inscenací vznášá mnoho otázek. Jenomže, najdete mi dokonalost, která by se líbila. Hronovští šli do boje s otevřeným hledím. To je cti.

● Proč jste si zvolili právě Hrabala?

„Je to složitější a dalo by se o této otázce hovořit do nekonečna. Ve stručnosti asi takhle: myslím si, že bohužel většina našich současných her je poznamenána prózou, že nese daleko více kvalit literárních než divadelních. Když čtu třeba i Daňka nebo Šotolu, mám z čtení krásný pocit - ale když se má tento pocit dostat na scénu v divadelních obrazech, jde to jen obtížně. Myslím si, že do té doby než bude napsána skutečně ideální hra, by divadlo mělo vycházet spíše ze scénářů, aby se dostalo ke své skutečné podstatě, aby bylo skutečně zdívaldelněným, syntetickým uměním. Pak si tedy kladu otázku, proč nehledat divadelní kořeny právě v Hrabalovi.“

Nový týden na hronovské přehlídce otevře zítra dvěma představeními DS Jiří z Poděbrad.

Vládcí porotci

V „nultém“ čísle našeho Zpravodaje jsme zveřejnili posudky krajských odborných porot. Aby nezůstaly jen anonymním sdělením, doplňujeme je o jména osmi předsedů, kterými byli: Praha - dr. Milan Kyška, předseda SČDO; Severočeský kraj - dr. František Sokol, dramaturg Naivního divadla v Liberci; Východočeský kraj - doc. dr. Jan Císař, CSc., dramaturg Národního divadla a pedagog DAMU v Praze; Západočeský kraj - Marie Caltová, dramaturg Divadla J. K. Tyla v Plzni; Středočeský kraj - Jaroslav Šindelář, předseda KPS; Jihočeský kraj - zasl. umělec Milan Fridrich, umělecký šéf Jihočeského divadla v Českých Budějovicích; Jihomoravský kraj - doc. Pravoš Nebeský, režisér Divadla brněnského v Brně, pedagog JAMU; Severomoravský kraj - Ivan Bednář, vedoucí Artistického studia Čs. cirkusů a varieté.

● Jak dalece výběr na Hronov a vůbec práce na inscenaci ovlivnila kolektiv souboru?

„Inscenace je v podstatě výsledkem patnáctileté činnosti, při níž soubor postupně rostl a vychovával se prací i účastí na seminářích a přehlídkách. Na této inscenaci konkrétně byl vzhledem k výběru na Hronov nucen pracovat průběžně celý rok - vyrostla v podstatě za tři měsíce a pak se postupně pracovalo na odstranění chyb. A také na záskocích způsobených běžnými životními záležitostmi (například Mášu nazkoušely postupně čtyři představitelky). Významným způsobem ovlivnila práci kolektivu účast profesionála - Ivana Řezáče, který hraje Miloše Hrmu. Soubor si totiž uvědomil, že se svou hereckou prací bude muset přiblížit jeho úrovni a snažil se nedat zahanbit. A to věci určitě prospělo.“

Děkujeme za rozhovor a držíme palce, aby se vám dařilo.

HUMOR

před i za oponou

POZOR NA ZIKMUND!

V historické hře z husitského období hrál kdysi zasloužilý umělec F. Šlégr. Jednoho večera hrál svou roli rozverně, oblečen v jakémsi trikotu, přes nějž měl přehozenou krátkou koženou tuničku, až mu trikot začal nějakým záhadným způsobem ve švech prskat. Protože předtím mu byl ten trikot příliš těsný, cítil to jako úlevu, začal se na trůně rozkošnický rovalovat a bylo mu strašně dobře. Přenáramně si líboval, když vtom slyšel, jak na něho řve z portálu ředitel třešticí přítomní oči:

„Ať dá Zikmund ty nohy křížem, nebo přijdu o koncesí!“

JENOM KLID

Není snad herce, který by neměl před premiérou trému. A nemusí to být ani před premiérou, že, kolegove na 53. Jiráskově Hronově? Jsou herci, kteří ztrácejí nervy před každým představením, v němž mají vystoupit. Kdysi dávno obcházel člen činohry Národního divadla v Praze, Vladimír Ráž při premiéře své kolegy v šatnách a říkal: „Jenom klid, jenom klid!“ Když to řekl asi dvacetkrát, všichni se začali třást a on s nimi. Tréma je totiž nakažlivá jako rýma - takže neztratit nervy, to je hlavní!

BIMBAS, BIMBAS...

Nynější realistické divadlo Zdeňka Nejedlého bylo zprvu pojmenováno po svém zakladateli a neslo název Švandovo divadlo. Jednou z členek jeho souboru byla paní Blumová, která vešla do „dějiny“ tím, že zbreptala každou větu. Celá Praha se vždy těšila na představení, v nichž paní Blumová účinkovala. Jednou byla na repertoáru Beaumarchaisova hra Narcis Rameau - Šílenec Francie. Jedno její jednání se odehrává v domě markýzy de Pompadour. Paní Blumová představující jednu z markýz, měla vtrhnout do shromáždění hraběnek a říci: „Klesla na bulváru nyrkas, nyrkas a s výkřikem bimbas, bimbas padla na zemi!“ Reakce publika byla v tom okamžiku tak spontánní, že nedovolila, aby se hra dostala do patričních tragických kolejí. Míra veselosti byla dovršena, když paní Blumová, která měla pozvat hraběnky a markýzy k osvětlení, vyslovila další památnou větu: „A nyní se milé dámy, půjdete občerstvit k cuc-káři!“ Jistě věříte, že po tomhle se už hrát nedalo.

Jiráskovu Lucernu a některé výjevy či postavičky z ní mohou vidět diváci ve foyeru Jiráskova divadla. Materiál, ze kterého jsou na výstavu ke 100. výročí Národního divadla zhotoveny, je poněkud netradiční — těsto! Autorka Jiřina Vyčichlová však

LUCERNA z těsta

má i kousek za náměstím směrem k mostu svoji prodejní výstavku, kde jsou k vidění i další „hronovští kluci a holky“, jak ona sama svým figurkám říká. Její sestra nám prozradila, že o této tvůrčí zálibě snila již v mládí a teprve nyní v důchodu se k ní mohla nerušeně vrátit. Jinak Jiřina Vyčichlová nám trochu nadzvedla pokličku ze své „těstové“ kuchyně. Především těsto je tvrdé jako keramika, což je rozdíl od proslulého, ale křehkého vizovického, protože podle speciální receptury se po zhotovení peče v troubě až pět hodin.

ČAU-ČAU BEN

Včera při vítání souboru z Hrádku nad Nisou před divadlem vyšlo najevo, že v souboru působí nejen řada sympatických lidí, ale i neméně sympatický pes čau-čau jménem Ben, který rozvážně vyslechl veškeré uvítací proslovy a posléze se s kolektivem odebral k Jiráskovu domku. Jakou funkci v souboru zastává, se nám zatím nepodařilo zjistit.

Nasbíráno na schodech (divadelních)

K letošním recenzím z jednání odborné poroty připravila redakce Zpravodaje protipól v podobě diváckých hlasů, nasbíraných bezprostředně po zhlédnutí toho kterého představení.

1) J. Z. Česká Lípa

„Představení se mi líbilo i nelíbilo. Já vím, že je to oboják odpověď, ale nemohu si pomoci. Tradiční zpracování klasického textu může zaujmout vždycky tehdy, když se podaří ukázat divákovi nový pohled na historickou (klasickou) látku. A to se obávám Hronovským zcela nepodařilo. Přesto, že si vážím jejich úsilí a snahy po tom, aby jejich výklad Jiráskovy hry neskonal jenom u přečtení textu, ale aby byl i naléhavě současný. Že se jim to nepodařilo tak docela, budiž, ale jistou chvilu zasluhuje už ta snaha jejich samotná, nemyslíte?

2) H. K. - Česká Kamenice

„Nejvíce si vážím na představení „Roháče“ scénografického ře-

HRABALOVSKÉ HLEDÁNÍ PEREL V LIDSKÉM NITRU

LITERATURA NEBO DIVADLO?

Zvláštní, a do jisté míry, neřešitelný spor. Co je vlastně literatura a co je vlastně divadlo? I když je samozřejmé, že jeden bez druhého se celkem snadno obejde, přece poslední léta nasvědčují tomu, že divadlo je na literatuře závislé více než literatura na divadle. A asi to nebude jen otázka ediční politiky, která zcela eliminovala (nebo téměř zcela) vydávání dramatických titulů knižní formou.

Rozsáhlá publikační činnost DILIE má pro toto větší pochopení. Celkem bez problémů se mezi jí vydávanými texty objevují publikace, čerpající notně z literárních předloh. Jedním z podobných případů jsou i novely B. Hrabala (v dramatizacích V. Nývltu), které se stále častěji objevují i na amatérském jevišti. Nejsou to pouze Ostře sledované vlaky (loňští hronovští diváci je viděli v podání souboru ZK ROH Sklárný Karolinka), ale i Pábitelé (loni nastudovaný souborem Anebdívaldo Praha), Bambini di Praga

(loni nastudované souborem Metra Blansko), mezi amatéry se jistě objevuje i jako hojně hraný titul Něžný barbar, atd.

Proč k tomu dochází, že se divadelníci obracejí často ke dramatizované literatuře než k dramatu samotnému? (Letos ostatně je na JH i jiný příklad - Šotolovo Kuře na Rožni).

Vysvětlení vidím v tom, co kdysi napsal B. Hrabal v předmluvě k vydání své první knihy Perlička na dně.

„Když jsem před léty poznal směr svého srdce, vydal jsem se

do přátelského světa, podbíjel jsem kolejnice, byl výpravčím vlaku, nabízel životní pojistku, pracoval jako obchodní zástupce, dělník v ocelárně, balil starý papír, dělal kulísáka. To všechno jen proto, abych se umazal prostředím a lidmi a občas zažil tu ohromující událost, že jsem zahlédl na dně člověka perlu. Od té doby mám rád takové lidi, nad kterými se láme hůl a myjí ruce. Od té chvíle taky vám, že lidé, které mám rád, raději vypadají jako hrubiáni a šašci, než by z přirozené cudnosti ukázali svůj cit. Ale když já právě s takovými lidmi nejraději pracoval a žil!“

Cítat jistě výstižný. Letopočty a místa narození, pobytu minulého a současného nehrají roli. Ostatně tento pocit se nedá ani nahradit sebelépe organizovaným „pohybem“ autora „mezi lidmi“. Tento pocit pramení z potřeby a touhy porozumět lidem bez zvláštního cestovního příkazu. Tak tomu bylo třeba u Maxima Gorkého. Nebo u některých spisovatelů americké literatury.

A jako uvedení autora to myslím zcela stačí. Vždyť vlastně o něm ví všichni všechno. Přinejmenším z jeho knih. —ibn—

ZÍTŘEJŠÍ PROGRAM 53. JH

9.00	Pohovor odborné komise s DS Hrádek n. N.	Klub JD
9.00	Diskusní kluby	ZŠ
13.30	Schůze OŠ	Klub JD
14.00	Diskusní klub pro zahraniční delegáty	SOU SSD
16.30	DS Poděbrady - Zvony	JD
16.30	Koncert - Korekce, SZK Broumov	park AJ
18.30	Vítání DS Vodňany	schodiště JD
19.30	DS Poděbrady - Zvony	JD
21.00	Taneční zábava	Slavie
21.15	Film: Panna a netvor	park AJ
21.30	Beseda s DS Poděbrady	Klub JD

te. Jistě, někdo to řekne líp, někdo hůř. Ale tu snahu po tom, aby vůbec něco řekl, tu na tom „domácím“ představení obdivuji nejvíce.“

Božena Hurytová, metodička pro divadlo OKS Svitavy

Myslím, že to bylo solidní ochotnické provedení Jana Roháče. I když své problémy inscenace jistě měla.

Ing. Jiří Staněk, DS LŠU a JZD Plumlov

V podstatě jsem byl mile překvapen, protože jsem hronovské divadelníky ještě nikdy předtím neviděl hrát. Celková atmosféra, výtvarné zvládnutí, přijatelná mra patosu (bez níž asi tento typ her hrát nejde), to bylo to dobré, co jsem na inscenaci našel. Režijní koncepce se mi zdála být naplněná, i v hereckých výkonech - hlavně představitel titulní role, císaře a správce se mi zdály být na velmi dobré úrovni.

PŘIJEDOU Š-Š

Š - Š může být, jak známo označení supičiho vláčku ale také začínajících písmen dvou příjmení, jejichž nositelé by měli v příštích dnech zavítat na 53. Jiráskův Hronov. Už dnes by měla přijet zasloužilá umělkyně herečka Jiřina Švorcová a ve středu pak dramatik Jiří Šotola, jehož „Kuře na rožni“ budou diváci ve Žďárkách „degustovat“ právě v ten den.

Do třetice všeho zlého

Všeho zlého má prý být do třetice a když toto pořekadlo před hronovskými organizátory potichu utrousíte, ani se příliš neusmívají, neboť: v pátek při Ohni přátelství vzplála připravená vatra v Jiráskových sadech „díky“ jedné přehorlivé ruce mnohem dřív než měla a včera odpoledne hronovští ochotníci a s nimi i diváci v Jiráskově divadle čekali skoro symbolicky 21 minut (jako hronovský soubor 21 let) na příchod jednoho herce-opozdilce... Takže dnešek ukáže, zda „zlé“ pořekadlo obchází opravdu Hronovem!